

Konwencja Nr 182
dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form
pracy dzieci

Konferencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy,
zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i
zebrana tam w dniu 1 czerwca 1999 r. na 87 sesji,

uznając potrzebę przyjęcia nowych instrumentów w sprawie zakazu i eliminowania
najgorszych form pracy dzieci, jako główny priorytet działań krajowych i
międzynarodowych, w tym współpracy i pomocy międzynarodowej, w celu uzupełnienia
Konwencji i Zalecenia dotyczące najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia, z 1973 r.,
które pozostają fundamentalnymi instrumentami dotyczącymi pracy dzieci,

uznając, że skuteczne eliminowanie najgorszych form pracy dzieci wymaga
natychmiastowego i szerokiego działania, z uwzględnieniem znaczenia bezpłatnego
podstawowego kształcenia i potrzeby odsunięcia zainteresowanych dzieci od każdej takiej
pracy oraz zapewnienia im rehabilitacji i reintegracji społecznej, przy jednoczesnym
zajmowaniu się potrzebami ich rodzin,

przypominając, rezolucję dotyczącą eliminowania pracy dzieci przyjętą przez
Międzynarodową Konferencję Pracy podczas 83 sesji w 1996 r.,

uznając, że pracę dzieci powoduje w największym stopniu ubóstwo, a długotrwałe
rozwiązanie jest uzależnione od trwałego rozwoju gospodarczego prowadzącego do postępu
społecznego, w szczególności łagodzenia ubóstwa i powszechnego nauczania,

przypominając Konwencję Praw Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne
Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r.,

przypominając Deklarację MOP dotyczącą fundamentalnych zasad i praw w pracy
oraz jej działania następcze, przyjętą przez Międzynarodową Konferencję Pracy podczas 86
sesji w 1998 r.,

przypominając, że niektóre najgorsze formy pracy dzieci są objęte innymi
instrumentami międzynarodowymi, w szczególności Konwencją MOP dotyczącą pracy
przymusowej, z 1930 r. i Uzupełniającą Konwencją Narodów Zjednoczonych dotyczącą
zakazu niewolnictwa, handlu niewolnikami oraz instytucji i praktyk podobnych do
niewolnictwa, z 1956 r.,

postanowiwszy przyjąć niektóre wnioski dotyczące pracy dzieci, która to sprawa
stanowi czwarty punkt porządku dziennego sesji,

postanowiwszy, że wnioski te zostaną ujęte w formę konwencji międzynarodowej,
przyjmuje dnia siedemnastego czerwca tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego dziewiątego
roku następującą Konwencję, która otrzyma nazwę: Konwencja dotycząca natychmiastowego
zniesienia najgorszych form pracy dzieci, z 1999 r.

Artykuł 1

Każdy Członek, który ratyfikuje niniejszą Konwencję podejmie natychmiastowe i
skuteczne środki w celu pilnego zapewnienia zakazu i eliminowania najgorszych form pracy
dzieci.

Artykuł 2

Dla celów niniejszej Konwencji określenie „dziecko” będzie miało zastosowanie do
wszystkich osób poniżej 18 roku życia.

Artykuł 3

Dla celów niniejszej Konwencji wyrażenie „najgorsze formy pracy dzieci” obejmuje:

- a) wszystkie formy niewolnictwa lub praktyk podobnych do niewolnictwa, takich jak sprzedaż i handel dziećmi, niewolnictwo za długi i pańszczyzna lub praca przymusowa albo obowiązkowa, w tym przymusowe lub obowiązkowe rekrutowanie dzieci do udziału w konflikcie zbrojnym,
- b) korzystanie, angażowanie lub proponowanie dziecka do prostytucji, produkcji pornografii lub przedstawień pornograficznych,
- c) korzystanie, angażowanie lub proponowanie dziecka do nielegalnych działalności, w szczególności do produkcji i handlu narkotyków, jak to określają stosowne traktaty międzynarodowe,
- d) pracę, która ze względu na swój charakter lub okoliczności, w których jest prowadzona, może zagrażać zdrowiu, bezpieczeństwu lub moralności dzieci.

Artykuł 4

1. Rodzaje pracy, o której mowa w Artykule 3d) będą określone w ustawodawstwie krajowym lub przepisach albo przez właściwą władzę, po konsultacji z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników, z uwzględnieniem stosownych standardów międzynarodowych, w szczególności ustępu 3 i 4 Zalecenia dotyczącego najgorszych form pracy dzieci, z 1999 r.

2. Właściwa władza, po konsultacji z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników, określi gdzie występują rodzaje pracy w ten sposób zdefiniowane.

3. Lista rodzajów pracy określonych zgodnie z ustępem 1 niniejszego Artykułu będzie okresowo badana i rewidowana, jeżeli to niezbędne, po konsultacji z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników.

Artykuł 5

Każdy Członek, po konsultacji z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników, ustanowi lub wyznaczy właściwe mechanizmy monitorowania realizowania postanowień wprowadzających w życie niniejszą Konwencję.

Artykuł 6

1. Każdy Członek opracuje i będzie realizował programy działania na rzecz eliminowania, jako priorytet, najgorszych form pracy dzieci.

2. Takie programy działania będą opracowane i realizowane w konsultacji ze stosownymi instytucjami rządowymi oraz organizacjami pracodawców i pracowników, z uwzględnieniem poglądów innych zainteresowanych grup, jeżeli to właściwe.

Artykuł 7

1. Każdy Członek podejmie wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia skutecznej realizacji i stosowania postanowień wprowadzających w życie niniejszą Konwencję, w tym zapewnienia stosowania sankcji karnych i, gdzie to właściwe, innych sankcji.

2. Każdy Członek podejmie, uwzględniając znaczenie kształcenia w eliminowaniu pracy dzieci, skuteczne i określone czasowo środki na rzecz:

- a) zapobiegania angażowaniu dzieci do najgorszych form pracy dzieci,
- b) zapewniania niezbędnej i właściwej bezpośredniej pomocy dla ich odsuwania od najgorszych form pracy dzieci, rehabilitacji i reintegracji społecznej,
- c) zapewniania wszystkim dzieciom odsuniętym od najgorszych form pracy dzieci, dostępu do bezpłatnego kształcenia podstawowego, gdzie to możliwe i właściwe, szkolenia zawodowego,
- d) określania i docierania do dzieci szczególnie zagrożonych, oraz
- e) uwzględniania specyficznej sytuacji dziewcząt.

3. Każdy Członek wyznaczy właściwą władzę odpowiedzialną za realizowanie postanowień wprowadzających w życie niniejszą Konwencję.

Artykuł 8

Członkowie podejmą kroki, w celu pomagania sobie wzajemnie przy wprowadzaniu w życie postanowień Konwencji poprzez wzmoczoną współpracę międzynarodową i/lub pomoc obejmującą wspieranie rozwoju społecznego i gospodarczego, programy likwidowania ubóstwa oraz powszechnego nauczania.

Artykuł 9

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zostanie poinformowany o formalnych ratyfikacjach niniejszej Konwencji w celu ich zarejestrowania.

Artykuł 10

1. Niniejsza Konwencja będzie obowiązywała tylko tych Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy, których ratyfikacje zostaną zarejestrowane przez Dyrektora Generalnego Międzynarodowego Biura Pracy.

2. Wejdzie ona w życie po upływie 12 miesięcy od daty zarejestrowania przez Dyrektora Generalnego ratyfikacji niniejszej Konwencji przez dwóch Członków.

3. Następnie Konwencja ta wejdzie w życie dla każdego Członka po upływie 12 miesięcy od daty zarejestrowania jego ratyfikacji.

Artykuł 11

1. Członek, który ratyfikował niniejszą Konwencję, może ją wypowiedzieć po upływie dziesięciu lat od daty początkowego wejścia jej w życie aktem przekazanym Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy i przez niego zarejestrowanym. Wypowiedzenie to nabierze mocy dopiero po upływie jednego roku od daty jego zarejestrowania.

2. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą Konwencję, a który w ciągu roku po upływie dziesięcioletniego okresu, wymienionego w poprzednim ustępie, nie skorzystał z prawa wypowiedzenia przewidzianego w niniejszym Artykule, będzie związany postanowieniami niniejszej Konwencji na nowy okres dziesięciu lat i następnie będzie mógł ją wypowiedzieć po upływie każdego okresu dziesięciu lat z zachowaniem warunków przewidzianych w niniejszym Artykule.

Artykuł 12

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zawiadomi wszystkich Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy o zarejestrowaniu wszystkich ratyfikacji i aktów wypowiedzenia przekazanych mu przez Członków Organizacji.

2. Zawiadamiając Członków Organizacji o zarejestrowaniu drugiej zgłoszonej mu ratyfikacji, Dyrektor Generalny zwróci uwagę Członków Organizacji na datę wejścia w życie niniejszej Konwencji.

Artykuł 13

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy udzieli Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych w celu zarejestrowania, zgodnie z Artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, wyczerpujących informacji o wszystkich ratyfikacjach i aktach wypowiedzenia, które zarejestrował zgodnie z postanowieniami poprzednich Artykułów.

Artykuł 14

Rada Administracyjna Międzynarodowego Biura Pracy, w każdym przypadku, gdy uzna to za potrzebne, przedstawi Konferencji Ogólnej sprawozdanie ze stosowania niniejszej Konwencji i rozpatrzy, czy należy wpisać na porządek dzienny Konferencji sprawę całkowitej lub częściowej jej rewizji.

Artykuł 15

1. W razie przyjęcia przez Konferencję nowej konwencji wprowadzającej całkowitą lub częściową rewizję niniejszej Konwencji i o ile nowa konwencja nie stanowi inaczej:

- a) ratyfikacja przez Członka nowej konwencji wprowadzającej rewizję spowoduje z mocy samego prawa, bez względu na postanowienia Artykułu 11 powyżej, natychmiastowe wypowiedzenie niniejszej Konwencji z zastrzeżeniem, że nowa konwencja wprowadzająca rewizję wejdzie w życie;
- b) począwszy od daty wejścia w życie nowej konwencji wprowadzającej rewizję, niniejsza Konwencja przestanie być otwarta do ratyfikacji przez Członków.

2. Niniejsza Konwencja pozostanie w każdym razie w mocy w swej aktualnej formie i treści dla tych Członków, którzy ją ratyfikowali, a nie ratyfikowali konwencji wprowadzającej rewizję.

Artykuł 16

Teksty angielski i francuski niniejszej Konwencji są jednakowo autentyczne.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem Konwencji przyjętej należycie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej osiemdziesiątej siódmej sesji, która odbyła się w Genewie i została ogłoszona za zamkniętą w dniu 17 czerwca 1999 r.

Na dowód czego w dniu osiemnastego czerwca złożyli swe podpisy:

Przewodniczący Konferencji
ALHAJI MUHAMMAD MUMUNI

Dyrektor Generalny
Międzynarodowego Biura Pracy
Juan SOMAVIA

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

Jerzy Ciechański
Dyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą
Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej